

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Brysselissä 30.9.2003
KOM(2003) 571 lopullinen

KOMISSION KERTOMUS NEUVOSTOLLE

humala-alan kehityksestä

(humala-alan yhteisestä markkinajärjestelystä annetun neuvoston asetuksen (ETY)
N:o 1696/71 18 artiklan 2 kohdan säännösten mukaisesti)

SISÄLLYSLUETTELO

JOHDANTO.....	4
1. HUMALA-ALAN YHTEISEN MARKKINAJÄRJESTELYN SÄÄNTELYRAKENNE	4
1.1 Tuotantotuki	4
1.2 Tuottajaryhmittymät.....	4
1.3 Erityistoimenpiteet	5
1.4 Humalatuotteen varmentamismenettely	6
1.5 Kolmansien maiden kanssa käytävän kaupan järjestelmä	6
1.6 Rahoitusnäkökymät.....	6
2. ALAN YLEISKATSAUS	6
2.1 Maailman humalantuotanto.....	6
2.2 Humalantuotanto Euroopan unionissa	7
2.2.1 Viljelyalat.....	7
2.2.2 Tuotanto	8
2.2.3 Tuotokset.....	9
2.2.4 Tuotannon rakenne.....	9
2.2.5 Tuotantokustannukset ja tuotannosta saatavat tulot.....	10
2.2.6 Viljeltyjen lajikkeiden ryhmät	10
3. MARKKINATILANNE	11
3.1 Kaupan pitäminen	11
3.2 Hinnat.....	11
3.3 Tuottajien varastot.....	12
3.4 Kaupan kehitys.....	12
4. LAAJENTUMISEEN LIITTYVÄT NÄKÖKOHDAT	13
5. ARVIOINNIT.....	14
5.1 Markkinoiden toiminta.....	14
5.2 YMJ:n toiminta	15
6. PÄÄTELMÄT	16

LIITE I – YMJ:n historia (1971 – 1997)	19
1. YMJ:N ENSIMMÄISET 20 VUOTTA	19
1.1 Tuotantotuki	19
1.2 Tuki siirryttäessä uusiin lajikkeisiin	19
1.3 Varmentamismenettely	19
1.4 Tuottajaryhmittymät.....	19
1.5 Kolmansien maiden kanssa käytävään kauppaan liittyvät määräykset.....	19
2. VUONNA 1992 TEHDYT MUUTOKSET.....	20
LIITE II – Humala: tekninen selvitys	21
LIITE III – Tilastolliset taulukot	23

JOHDANTO

Humala-alan yhteisestä markkinajärjestelystä (YMJ) annetun perusasetuksen (ETY) N:o 1696/71¹ 18 artiklassa säädetään, että komissio laatii neuvostolle ennen 31. joulukuuta 2003 alaa koskevan arvion, jonka yhteydessä voidaan tarvittaessa tehdä tulevaisuutta koskevia ehdotuksia. Kyseinen arvio esitetään tässä kertomuksessa. YMJ:n historiallista kehitystä kuvataan liitteessä I, ja liitteessä II on tekninen selvitys.

1. HUMALA-ALAN YHTEISEN MARKKINAJÄRJESTELYN SÄÄNTELYRAKENNE

Nykyisin voimassa oleva YMJ perustuu vuoden 1997 uudistukseen².

Kyseisellä uudistuksella pyrittiin ensisijaisesti yhdenmukaistamaan sääntelyä, tekemään siitä joustavampi suhteessa markkinoiden dynamiikkaan ja käyttäjien toimintavaatimuksiin sekä yksinkertaistamaan sen hallinnointia.

1.1 Tuotantotuki

Yhteisen markkinajärjestelyn kulmakivi on viideksi vuodeksi vahvistettu **tuotantotuki**, joka on sama kaikkien lajikkeiden osalta. Vuonna 2001 tuotantotukijärjestelmää jatkettiin kolmella vuodella (satovuosi 2003 mukaan luettuna).

Tuottajille myönnettävä tuki on vahvistettu 480 euroksi hehtaaria kohti satovuodesta 1996 alkaen. Tuen määrä on siitä lähtien pysynyt vakiona. Nykyisin tuki vastaa noin 8:aa prosenttia tuottajan keskimääräisistä bruttotuloista.

Hyötyäkseen tukijärjestelystä humalantuottajien on ilmoitettava viljelyalat viimeistään satovuoden toukokuun 31. päivänä (Yhdistyneessä kuningaskunnassa poikkeuksellisesti viimeistään kesäkuun 30. päivänä) ja haettava tukea tuottajaryhmittymän kautta viimeistään satovuoden lokakuun 31. päivänä.

Tarkastuksia on tarkoitus tehdä osana yhdenmukista hallinta- ja valvontajärjestelmää.

Jos markkinahäiriöitä ilmenee, tuki voidaan eriyttää tai myöntää ainoastaan osalle viljellyistä aloista, jolloin neuvosto päättää tuesta komission ehdotusten pohjalta.

1.2 Tuottajaryhmittymät

Vuoden 1997 uudistus vahvisti **tuottajaryhmittymien roolia**. Tavoitteena oli erityisesti kannustaa tuotannon laadullista mukauttamista markkinakehitykseen.

¹ EYVL L 175, 4.8.1971, s. 1. Asetus sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 1514/2001 (EYVL L 201, 26.7.2001, s. 8).

² Neuvoston asetus (ETY) N:o 1554/97 (EYVL L 208, 2.8.1997, s. 1).

Tuottajaryhmittymien rooli keskittyy **kahteen päätekijään**:

1. Tuottajaryhmittymät varmistavat **tuotteen pitämisen kaupan**. Ryhmittymille myönnetään kuitenkin joustovaraa ja mahdollisuus antaa jäsenilleen lupa pitää osa tuotannostaan itse kaupan. Tässä tapauksessa ryhmittymällä on lakisääteinen oikeus valvoa myyntihintojen tasoa. Ellei tuottajaryhmittymä hyväksy ehdotettuja hintoja, se on velvollinen tekemään uuden, korkeamman hintatarjouksen ja etsimään uuden ostajan.

Kiintoisana lisätietona mainittakoon saksalaisten tuottajaryhmittymien toteuttama kansallinen sopimustenvälöntajärjestelmä, jonka tarkoituksena on kannustaa laatutuotantoa. Ostaja maksaa tuottajaryhmittymälle tuottajan kanssa sopimansa hinnan kiinteämääräisesti. Ryhmittymä teettää riippumattomalla elimellä laatuanalyysin, jonka perusteella osa kyseisestä maksusta suoritetaan tuottajalle bonus/malus-järjestelmän perusteella. Parametrit vahvistetaan vesipitoisuuden, lehtien, varsien ja jätteiden osuuden, tähkän peittona olevien lehtien osuuden ja alfahappopitoisuuden perusteella.

2. Tietty rakennetoimenpiteet rahoitetaan pidättämällä tuotantotuesta korkeintaan 20 prosenttia³. Näitä voimavaroja hallinnoidaan tuottajaryhmittymien tasolla.

Kyse on erityisesti toimista, joilla tuetaan uusiin lajikkeisiin siirtymistä, viljelyn ja erityisesti sadonkorjuun rationalisointia ja mekanisointia, yhteisten tuotantomenetelmien (viljelytekniikoiden, lannoitteiden, lajikkeiden jne.) hyväksymistä, kaupan pitämistä ja markkinoille saattamista, laadun parantamista ja tutkimustoimintaa. Tuen tätä osaa voidaan käyttää myös vahvistamaan kesannoinnin ja viljelyalojen raivauksen tukemista.

1.3 Erityistoimenpiteet

Vuonna 1998 humala-alalla vallitsi selvä epäsuhta tuotannon, markkinoiden todellisten määrällisten tarpeiden ja tuotteen laadun välillä. Tällöin tuotantoa oli pakko mukauttaa vähentämällä valikoivasti humalaa tuottavia Euroopan unionin viljelyaloja.

Viisivuotiskaudella 1998–2002⁴ pantiin täytäntöön **väliaikaisia erityistoimenpiteitä**, joita jatkettiin sittemmin satovuoteen 2003 asti.

Erityistoimenpiteiden kohteina ovat viljelmien **väliaikainen kesannointi** ja **raivaus**. Näin ollen niillä pyritään alentamaan tuotantoa vähentämällä viljelyaloja. Toimenpiteet ovat jäsenvaltioille ja tuottajaryhmittymille valinnaisia, ja yksittäisten tuottajien liittyminen niihin on vapaaehtoista.

Kesannointitoimenpide on luonteeltaan vuosittainen, joten humalaviljelmien kesannoinnista tai tuotannon aloittamisesta uudelleen päätetään joka vuosi erikseen markkinatilanne ja markkinoiden tulevaisuudennäkymät huomioon ottaen. Toimenpide mahdollistaa lisäksi tarjonnan laadun tarkistamisen siinä määrin kuin viljelmiä voidaan kesannoida valikoivasti lajikkeen mukaan.

³ Saksassa pakollinen pidätysprosentti on 20, koska tuottajaryhmittymät eivät pidä kaupan jäsentensä koko tuotantoa. Muissa jäsenvaltioissa Ranskaa lukuun ottamatta tuesta pidätetään alle 20 prosenttia, ja pidätysprosentti vaihtelee vuosittain tarpeen mukaan. Toisaalta Ranska ei sovelle pidätyksiä tukeen, joka siis suoritetaan tuottajille täysimääräisenä.

⁴ Neuvoston asetus (EY) N:o 1098/98 (EYVL L 157, 30.5.1998, s. 7).

Raivaukseen liittyy velvoite olla istuttamatta toimenpiteen sovellusalueeseen kuuluvilla viljelyaloilla uudelleen humalaa ennen vuoden 2003 loppua.

Näiden kahden toimenpiteen mukaisesti kesannoiduille tai raivatuille viljelyaloille myönnetään **korvausta 480 euroa hehtaaria kohti** eli tuotantotukea vastaava summa. Etenkin kesannoitujen humalaviljelmien suojelussa on sovellettava tiettyjä hyvän maatalouskäytännön ehtoja.

1.4 Humalatuotteen varmentamismenettely

YMJ:ssä säädetään, että ennen kuin **humalaa** voidaan pitää kaupan, **sen on läpäistävä varmentamismenettely**, jolla todistetaan, että sen laatu täyttää vähimmäisnormit.

Laadun varmentamismenettelyn avulla saadaan tiedot myös tuotteen alkuperästä ja tuotantovuodesta. Humala on varmennettava ennen sen jatkojalostusta ja ennen satovuotta seuraavan vuoden maaliskuun 31. päivää. Todistus kulkee humalan ja sen johdannaistuotteiden mukana tuotanto- ja kaupanpitämisprosessin viime vaiheeseen saakka eli panimoille asti.

Varmentamismenettely koskee vastaavuussääntöjen muodossa myös tuontituotteita.

1.5 Kolmansien maiden kanssa käytävän kaupan järjestelmä

Humalan tuontia kolmansista maista säännellään arvotulleilla ja markkinahäiriöiden sattuessa suojatoimenpiteillä.

Humalan vientiin ei sovelleta mitään toimenpiteitä.

Huomattakoon, että humalaa ja humalatuotteita voi tuoda ja viedä vain, jos niiden laatu vastaa vähintään yhteisössä korjatulta varmennetulta humalasadolta tai yhteisössä valmistetuilta varmennetuilta humalatuotteilta edellytetyjä ominaisuuksia. Tuontihumalan laatu taataan asiassa kolmansien maiden toimivaltaisten elinten antamilla vastaavuustodistuksilla.

1.6 Rahoitusnäkymät

Humala-alan YMJ:n talousarviomenot ovat kehittyneet seuraavasti:

1997	13,0 milj. euroa	2001	12,5 milj. euroa
1998	12,8 milj. euroa	2002	12,5 milj. euroa
1999	12,6 milj. euroa	2003	13,0 milj. euroa
2000	12,5 milj. euroa		

Humalan talousarviolle on näin ollen ollut luonteenomaista menojen vakaus vuoden 1997 uudistuksesta lähtien viljelyalojen vähenemisestä huolimatta. Syynä on se, että erityistoimenpiteiden (kesannoinnin ja/tai raivauksen) kohteina oleville viljelyaloille maksetaan yhtä paljon tukea kuin viljellyillekin aloille.

2. ALAN YLEISKATSAUS

2.1 Maailman humalantuotanto

Humalantähkien kokonaistuotanto maailmassa vuosina 2000–2002 oli 97 125 tonnia. Vuosista 1995–1997 tuotanto on laskenut 25 467 tonnia eli 21 prosenttia (katso taulukko 1 B).

Samaan aikaan maailman humalaviljelmät ovat vähentyneet 26 prosenttia (katso taulukko 1 A).

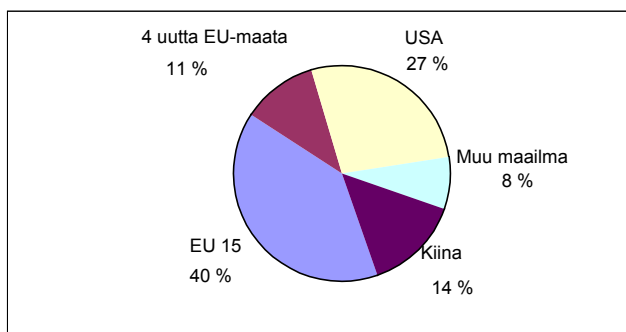
15 jäsenvaltion Euroopan unioni on maailman suurin humalantuottaja. Se tuottaa 40 prosenttia koko maailman humalasta. Seuraavan laajentumisen myötä maailman humalantuotannosta yli puolet on peräisin Euroopan unionista.

Maailman toiseksi suurin humalantuottaja on Yhdysvallat (27 % kokonaistuotannosta). Yhdysvalloissa humalan viljelyala on vähentynyt 22 prosenttia vuosien 1995–1997 ja 2000–2002 välillä (EU:ssa 17 %). Samaan aikaan humalantähkien tuotanto väheni Yhdysvalloissa 16 prosenttia (EU:ssa 15 %).

Yhdysvalloissa viljellään ensisijaisesti erittäin alfhappopitoisia lajikkeita, joista eräissä on jopa 15 prosenttia alfhappoa.

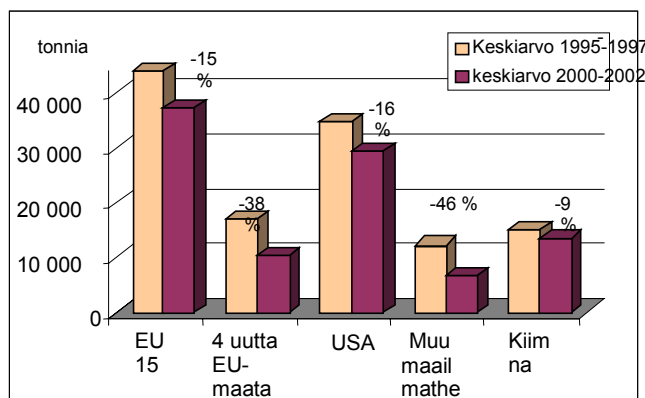
Kiina on maailman kolmanneksi suurin humalantuottaja, jonka osuus maailman humalantuotannosta on nykyisin 14 prosenttia. Käytävissä olevien tilastojen mukaan Kiinassa tuotettiin keskimäärin 9 prosenttia vähemmän humalaa vuosina 2000–2002 kuin vuosina 1995–1997. Näin ollen tällä maailmankaupalle yhä enemmän avautuvalla maalla on suuret mahdollisuudet laajentaa tuotantoaan.

Kaavio 2.1.a: Maailman humalantuotannon jakauma vuonna 2002

Lähde: Maatalouden pääosasto koonnut IHGC:n (International Hop Growers Convention) tietojen pohjalta

Kaavio 2.1.b: Maailman humalantuotannon kehitys

Lähde: Maatalouden pääosasto koonnut IHGC:n (International Hop Growers Convention) tietojen pohjalta

2.2 Humalantuotanto Euroopan unionissa

2.2.1 Viljelyalat

Humalaviljelmien pinta-ala Euroopan unionissa on vähentynyt 4 576 hehtaaria eli 17 prosenttia vuosista 1995–1997 vuosiin 2000–2002.

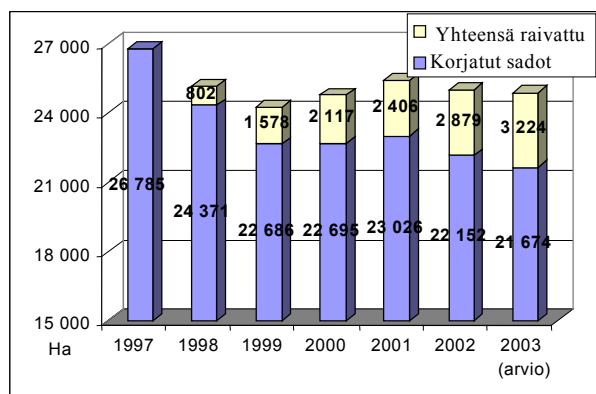
Humalaviljely taantuu kaikissa humalaa tuottavissa jäsenvaltioissa Ranskaa lukuun ottamatta. Viljely on vähentynyt erityisen huomattavasti Irlannissa, Portugalissa ja etenkin Yhdistyneessä kuningaskunnassa (–43 %) (katso taulukko 1 A).

Väliaikaiset erityistoimenpiteet: viidessä jäsenvaltiossa (Belgia, Saksa, Itävalta, Portugali ja Yhdistynyt kuningaskunta) sovellettiin sekä kesannointi- että raivaustoimenpiteitä.

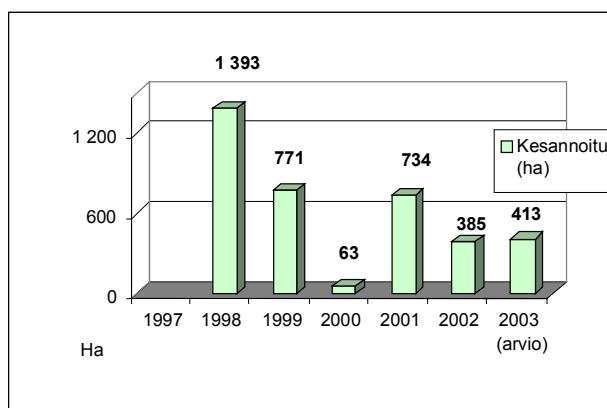
Raivaus: kohdalla ohjelman viidennen vuoden (vuoden 2002) loppuun mennessä on ilmeisesti raivattu 2 879 hehtaaria. Kokonaismäärä nousee vuoden 2003 ennakoarvot huomioon ottaen 3 224 hehtaariin (**eli vähennystä on 12 %** verrattuna vuoteen 1997). Lisäksi on huomioitava muuten kuin osana ohjelmaa raivatut viljelyalueet eli $\pm$ 1 454 hehtaaria.

Kesannoinnissa ilmenee suurta vaihtelua vuodesta toiseen, minkä takia tuotantopotentiaali on erittäin joustava. Kyseiset viljelyalueet ovat kuitenkin suhteellisen vähäisiä. Järjestelyn ensimmäisenä sovellusvuonna (1998) kesannoituja viljelyalueita oli 1 393 hehtaaria eli 5 prosenttia humalan viljelyalasta. Sittenkin kesannoituja alueita on ollut 400–700 hehtaaria.

Kaavio 2.2.1.a: Väliaikaisista erityistoimenpiteistä hyötyvät viljelyalueet, joilta on korjattu sato tai jotka on raivattu

Kaavio 2.2.1.b: Väliaikaisista erityistoimenpiteistä hyötyvät kesannoidut viljelyalueet

Lähde: Jäsenvaltioiden tiedonanto

2.2.2 Tuotanto

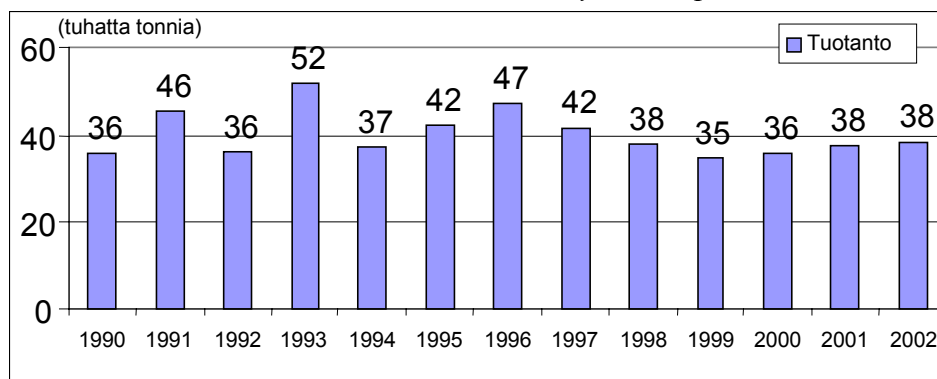
Vuonna 2002 **Euroopan unionin humalantähkien tuotanto** nousi 38 380 tonniin. Samana vuonna alfaappoa tuotettiin 3 466 tonnia, eli alfatuotos oli 9 prosenttia (katso taulukko 1 C).

Saksa tuotti 32 271 tonnia humalaa eli 84 prosenttia unionin koko humalantuotannosta. Tuotannon loppuosa jakautui seitsemän jäsenvaltion välillä, joista kolme tärkeintä olivat Yhdistynyt kuningaskunta (6 %), Espanja (4 %) ja Ranska (3 %).

Unionin **humalantuotanto on vähentynyt** viime vuosina tasaisesti mutta hitaammin kuin koko maailmassa. Kolmen viime vuoden (2000–2002) keskituotanto on vain noin 86 prosenttia vuosien 1995–1997 keskituotannosta. Alfaapon tuotanto on kuitenkin

vähentynyt huomattavasti hitaammin, kuuden viime vuoden aikana vain 5 prosenttia eli 3 663 tonnista 3 466 tonniin. Humalantuotannon vakiintuminen vuodesta 2000 alkaen johtui markkinoiden kehitysnäkymiä koskeneesta optimismista, joka jatkui vuosina 2001–2002. Markkinoilla onkin kolmen viime vuoden aikana näkynyt hetkittäisiä elpymisen merkkejä erityisesti euron ja dollarin välisen edullisen vaihtokurssin avattua vientimahdollisuuksia.

Kaavio 2.2.2: Humalantuotannon kehitys Euroopan unionissa

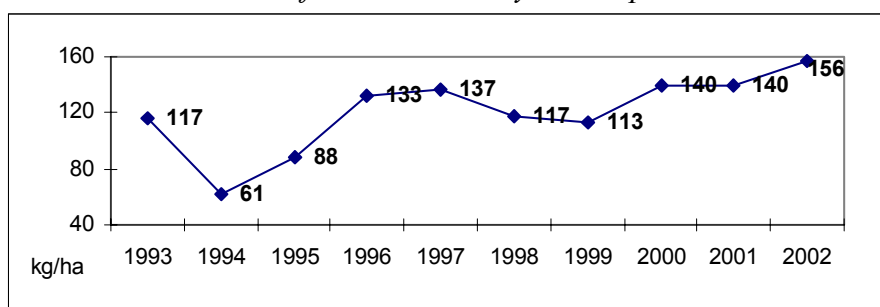
Lähde: jäsenvaltioiden tiedonannot

2.2.3 Tuotokset

Ajanjaksojen 1995–1997 ja 2000–2002 vertailu osoittaa, että **humalantähkien agronomiset tuotokset** ovat nousseet Euroopan unionissa 1,61 tonnista 1,65 tonniin hehtaaria kohti eli 2 prosenttia. Huomattakoon, että Yhdysvalloissa agronomiset tuotokset nousivat samaan aikaan 1,96 tonnista 2,14 tonniin hehtaaria kohti eli 9 prosenttia.

Toisaalta **alfahapon tuotoksen** vertailu samojen ajanjaksojen välillä osoittaa 22 prosentin kasvua Euroopan unionissa ja 28 prosentin kasvua Yhdysvalloissa. On kuitenkin mainittava, että keskimääräiset alfahappotuotokset ovat selvästi suurempia Yhdysvalloissa kuin Euroopan unionissa (EU 156 kg/ha ja USA 267 kg/ha vuonna 2002) (katso taulukko 1 D).

Kaavio 2.2.3: Alfatuotosten kehitys Euroopan unionissa

Lähde: jäsenvaltioiden tiedonannot

2.2.4 Tuotannon rakenne

Vaikka humalaa tuottavien **tilojen lukumäärä vähenee jatkuvasti** (4 123 tilaa vuonna 1997 ja 2 846 tilaa vuonna 2002 eli –31 %), tilojen keskimääräinen pinta-ala on kasvanut 20 prosenttia vuosina 1997–2002 eli 6,5 hehtaaria 7,8 hehtaariin.

Luvut vaihtelevat jäsenvaltiosta toiseen. Suurimmat humalatilat ovat Yhdistyneessä kuningaskunnassa (vuonna 2002 niiden keskipinta-ala oli 11,62 hehtaaria). Seuraavaksi suurimmat tilat olivat Saksassa (keskipinta-ala 9,45 hehtaaria) ja Ranskassa (keskipinta-ala 7,49 hehtaaria) (katso taulukko 2).

Humalatilat ovat enimmäkseen vahvasti erikoistuneita perheyriityksiä, joissa kaksi kolmasosaa työntekijöistä on perheenjäseniä ja yksi kolmasosa palkkatyöläisiä.

Tuottajien keski-ikä on nousussa. Euroopan unionin suurimmalla humalantuottaja-alueella eli Baijerissa se oli maatalouden kirjanpidon tietoverkosta saatujen lukujen mukaan 47 vuotta vuonna 1990 ja 52 vuotta vuonna 2000.

2.2.5 Tuotantokustannukset ja tuotannosta saatavat tulot

Maatalouden kirjanpidon tietoverkosta saatujen vuosia 1998–2000 koskevien lukujen perusteella⁵ tuotantokustannukset olivat Euroopan unionin humalatuotantoa parhaiten edustavalla alueella eli Baijerissa keskimäärin 4 805 euroa hehtaaria kohti. Samalla alueella tulot olivat noin 5 537 euroa hehtaaria kohti (katso taulukko 3).

2.2.6 Viljeltyjen lajikkeiden ryhmät

Yli puolella Euroopan unionin tämänhetkisestä humalanviljelyalasta (12 000 hehtaaria eli 55 prosentilla kaikista humalaviljelmistä) viljellään **aromaattisia lajikkeita**.

Karvaiden lajikkeiden viljelyalan tilanteen voidaan katsoa pysyneen viime vuosien ajan vakaana ($\pm$ 10 000 hehtaaria). Yksityiskohtaisempi tarkastelu osoittaa, että tiettyjen lajikkeiden (erästä tärkeämpää Espanjassa viljeltyä lajiketta lukuun ottamatta kyse on enimmäkseen vähäpätöisemmistä lajikkeista) täydellisen katoamisen ohella superalfalajikkeiden viljely on ollut voimakkaassa kasvussa.

Kaavio 2.2.6.a: Aromaattisten ja karvaiden humalalajikkeiden tuotanto Euroopan unionissa vuonna 2002

2002 lajikkeet	viljely-alueet (ha)	%	tuotanto (tonnia)	%	tuotos (t/ha)	% alfa
aromaattiset	12 260	55 %	20 721	54 %	1,69	5,84 %
karvaat	9 835	44 %	17 577	46 %	1,76	12,81 %
muut	56	0 %	82	0 %	1,46	5,50 %
Yhteensä	22 151	100 %	38 380	100 %	1,73	9,03 %

Lähde: jäsenvaltioiden tiedonannot

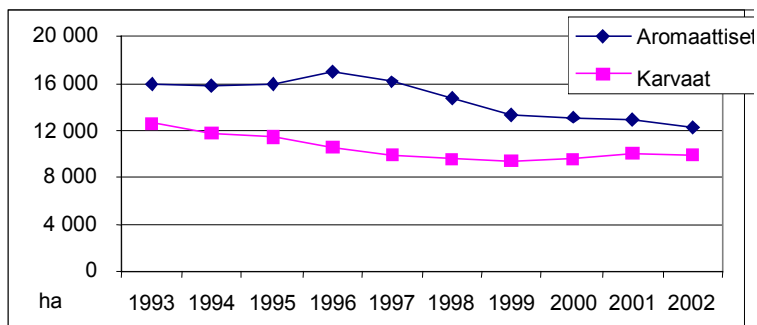
YMJ:ssä toteutetut toimenpiteet, joiden tarkoituksena oli kannustaa karvaiden superalfalajikkeiden leviämistä, olivat **uusiin lajikkeisiin siirtymisessä** ratkaisevan tärkeitä. Kyseinen toiminta mahdollisti siirtymisen pois perinteisistä karvaista Brewer's Gold- ja Northern Brewer -lajikkeista, joilla oli yhä vaikeampi kilpailla maailmanmarkkinoilla amerikkalaisten superalfalajikkeiden kanssa. Saksasta raivattiin lisäksi aromaattinen Hersbrucker-lajike, jolle markkinoilla ei enää ollut kysyntää.

Tarkemmin ilmaistuna vuosina 1986–1997 tuettu siirtyminen uusiin lajikkeisiin koski 3 241 hehtaaria eli 12,4:ää prosenttia unionin humalanviljelyalasta vuonna 1987. Tällöin siirryttiin ensisijaisesti alfa- ja superalfalajikkeisiin ($\pm$ 71 % kokonaismäärästä).

Tämän kertomuksen liitteenä olevasta taulukosta 4 saa kokonaiskuvan siirtymisestä uusiin lajikkeisiin vuosina 1997–2002.

⁵ Luvut perustuvat maatalouden kirjanpitoverkosta kerättyihin tietoihin, jotka koskevat tiettyä määrää Baijerissa sijaitsevia viljelmiä, jotka saavat humalasta yli 40 prosenttia tuloistaan.

Kaavio 2.2.6.b: Aromaattisten ja karvaisten lajikkeiden kehitys Euroopan unionissa

Lähde: jäsenvaltioiden tiedonannot

3. Markkinatilanne

3.1 Kaupan pitäminen

Humalaa **pidetään kaupan joko ennakolta tehtyjen**, tavallisesti 3–5 vuotta voimassa olevien **sopimusten perusteella tai vapailla markkinoilla**.

Euroopan unionissa sopimusten perusteella kaupan pidetyn humalan osuus laski vuonna 1997 saavutetusta 72 prosentista 61 prosenttiin vuonna 2002. **Ns. sopimusmarkkinat ovat vähenemässä**, koska humalaa käyttävä teollisuus ostaa sitä mieluummin vapailta markkinoilta, joiden tarjonta on yhä runsaampaa ja joilla hinnat ovat edullisempia kuin sopimuksiin perustuvassa myynnissä. Sopimukset ovat kuitenkin edelleen tuottajien arvostama kaupan pitämisen perusta erityisesti pitempiäaikaisen sopimusten hintavakauden ansiosta.

Kysyntä riippuu aina vain suuremmiksi kasvavista panimoista, joiden ostopolitiikka vaihtelee kuluttajien maun mukaan. Lisäksi panimoilla on usein edellisiltä satokausilta jääneitä varastoja, joista tuottajilla ei ole tietoja.

3.2 Hinnat

Analyysissä tarkastellaan sopimusten perusteella sekä vapailla markkinoilla kaupan pidettyjen humalalajikkeiden hintakehitystä vuosina 1993–2002 (katso kaavio 3.2 ja taulukko 5).

Sopimusten perusteella myytyjen aromaattisten humalalajikkeiden hinnat nousivat vuoteen 1999 asti. Tuolloin sopimusten perusteella tehty myynti lähti laskuun, joka jatkui vuoteen 2002 asti. Sopimusten perusteella myytyjen karvaisten lajikkeiden hinnat alkoivat kuitenkin nousta uudelleen vuosina 2001–2002, koska näiden lajikkeiden arvostus lisääntyi ja koska niiden tarjonta oli maailmanmarkkinoilla vähäisempää⁶.

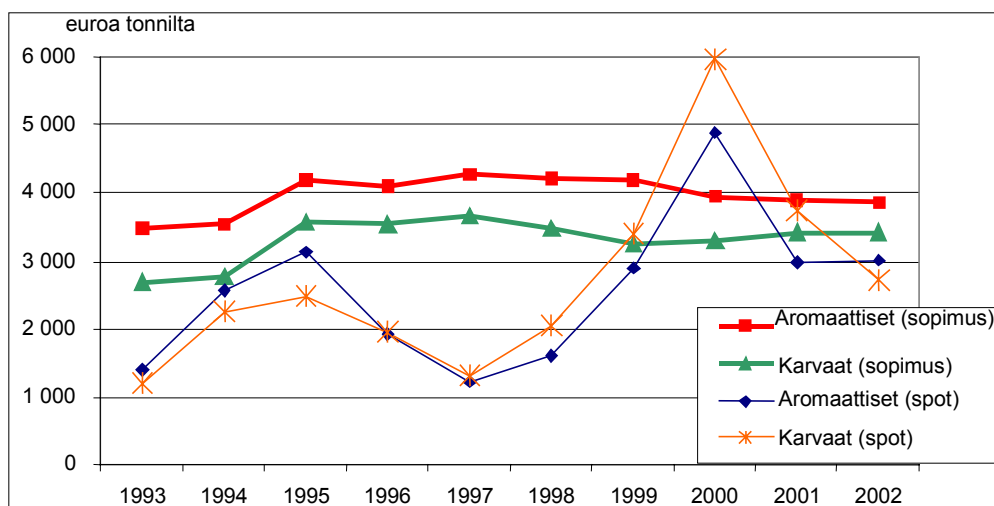
Vapailla markkinoilla kaupan pidettyjen tuotteiden hinnat vaihtelivat kaikkien lajikkeiden osalta selvemmin ja yli kaksinkertaistuivat vuodesta 1993 vuoteen 2002. Kuten edellä jo mainittiin, vapaat markkinat ovat olleet aktiivisempia, koska panimoteollisuus, jonka riippuvuus humalasta on vähentynyt, hankkii yhä humalansa mieluummin spot-markkinoilta.

On myös tärkeää mainita, että **vapailla markkinoilla maksettavat hinnat ovat lähentyneet huomattavasti sopimusten perusteella maksettavia hintoja**. Näin ollen vapailla markkinoilla ja sopimusten perusteella maksettavien keskihintojen välinen suhde oli 41 prosenttia vuonna 1993 ja 79 prosenttia vuonna 2002.

⁶ Osa amerikkalaisten poolien varastoista tuhoutui tulipalossa.

Heikommin tuottavista ja vaikeammin viljeltävistä aromaattisista lajikkeista maksetaan perinteisesti korkeampi hinta kuin karvaista lajikkeista. On kuitenkin huomattava, että aromaattisten ja karvaisten lajikkeiden välinen hintaero vähenee, koska aromaattisten lajikkeiden kysyntä on laskussa ja koska uudet superalfalajikkeet ovat lisäksi erittäin alfhappopitoisia, ja näin ollen niiden kauppa-arvo on suurempi.

Kaavio 3.2: Yhteisön hintojen humalalajikekohtainen kehitys

Lähde: jäsenvaltioiden tiedonannot

3.3 Tuottajien varastot

Jäsenvaltioiden antamista tiedoista ilmenee, että humalavarastot **kasvoivat huomattavasti vuosina 2001 ja 2002**, kun vastaavat määrät olivat aiemmin täysin vähäpätöisiä (katso taulukko 6).

Lisäys oli vuonna 2002 vielä selvempi eli 36,1 prosenttia tuotannosta, joka puolestaan on pysynyt suhteellisen vakaana. Varastoissa on yhtä paljon aromaattisia ja karvaista lajikkeita.

Huomattakoon, että varastotiedot vastaavat joka vuoden maaliskuun tilannetta. Tiettyjen ammattilähteistä saatujen tuorempien tietojen mukaan⁷ nämä humalamäärät olisi lopulta saatettu markkinoille. Siitä huolimatta vuosien 2001 ja 2002 ennen kokematon tilanne ilmentäneet tiettyjä viime vuosina humalan kaupan pitämiseen liittyneitä vaikeuksia. Näin ollen asiaan kuuluvien ammattiipiirien mukaan panimoilla olisi huomattavia humalavarastoja.

3.4 Kaupan kehitys

Vuodesta 1993 Euroopan unionin **humalan vienti** on ollut tähkäekvivalenttina 20 000–24 000 tonnia⁸. Yli puolet yhteisön humalan viennistä on pelleteiksi valmistettua tai uutemuotoista humalaa.

Sitä vastoin **tuonti** on vähentynyt säännöllisesti mutta vakiintunut vuodesta 2000 tasolle, joka on tähkäekvivalenttina noin 11 500 tonnia (katso taulukot 7 ja 8).

⁷ Tuottajien pysyvän ryhmän kokouksessa 12.6.2003 antamat tiedot.

⁸ Humalapellettien ja -uutteiden määrät lasketaan tähkäekvivalenttina, jotta luvut pysyisivät vertailukelpoisina erityisesti tuotantomäärien kohdalla.

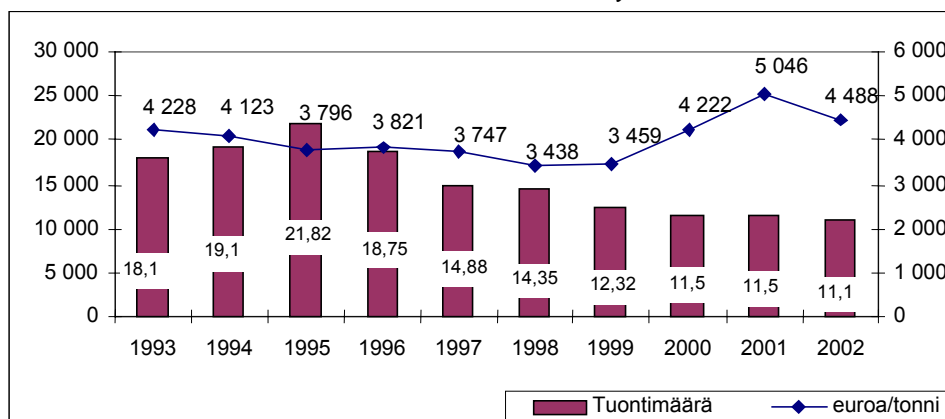
Euroopan unioni on näin ollen perinteisesti ollut humalan nettoviejä ja ennen kaikkea **maailman humalamarkkinoiden keskus**. Ylijäämä kasvoi vuosina 1998–1999 ja on sittemmin noussut noin 10 000 tonniin.

Yhdysvallat ovat Euroopan unionin pääasiallinen kauppakumppani ja näin ollen maailman humalamarkkinoiden toiseksi tärkein toimija. Unionin humalatuonnista 45 prosenttia (5 049 tonnia vuonna 2002) on peräisin Yhdysvalloista, ja 17 prosenttia unionin humalaviennistä (3 673 tonnia vuonna 2002) suuntautuu sinne. Noin 50 prosenttia Euroopan unionin viennistä muodostuu vähäisistä määristä moniin kolmansiin maihin vietyä humalaa, kun taas unionin humalatuonti on suurimmaksi osaksi peräisin neljästä humalaa tuottavasta kolmannesta maasta.

Kaksi muuta tärkeintä yhteisössä viljellyn humalan ostajaa ovat Venäjä (3 733 vietyä tonnia vuonna 2002) ja Japani (2 732 vietyä tonnia vuonna 2002).

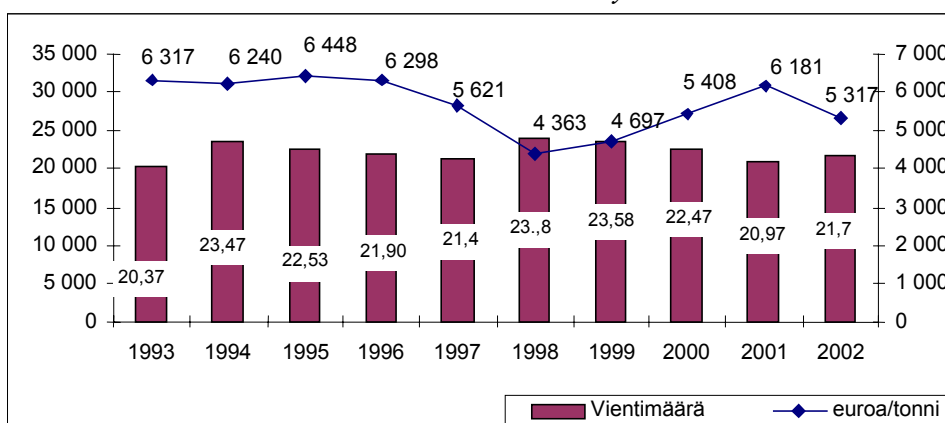
Tšekki, Australia ja Slovenia (tähkäekvivalenttina 2 000, 1 100 ja 1 000 tonnia) ovat Euroopan unionin tärkeimmät humalantuojat.

Kaavio 3.4.a: Humalan tuonti yhteisöön

Lähde: EUROSTAT

Kaavio 3.4.b: Humalan vienti yhteisöstä

Lähde: EUROSTAT

4. Laajentumiseen liittyvät näkökohdat

Kymmenen uuden jäsenvaltion ja erityisesti **neljän humalaa tuottavan maan** (Tšekin, Puolan, Slovenian ja Slovakian) liittyessä Euroopan unioniin **sen humalanviljelyala kasvaa noin 50 prosenttia** (+/-10 000 ha) ja tuotanto lisääntyy noin 29 prosenttia (+/-11 000 tonnia).

Uusien jäsenvaltioiden tuotanto koostuu pääasiassa aromaattisista lajikkeista, vaikka niissä lisätäänkin erittäin alfahappopitoisten lajikkeiden viljelyä. Puolassa viimeksimainitut ovat tätä nykyä jopa enemmistönä.

Vuosina 1997–2002 humalan viljelyala väheni edellä mainituissa neljässä maassa 18 prosenttia eli jokseenkin saman verran kuin sen todettiin vähentyneen 15 jäsenvaltion unionissa. Samaan aikaan tuotanto väheni näin ollen 32 prosenttia. Alfalajikkeiden osuus tuotannosta nousi 5,4 prosentista 13 prosenttiin.

5. ARVIOINNIT

5.1 Markkinoiden toiminta

Humalamarkkinoiden ydinongelman voi tiivistää kahteen silmiinpistävään ja markkinakehitykselle luonteenomaiseen ilmiöön, jotka ovat viime vuosina korostuneet.

- 1 Ensinnäkin kuluttajien mieltymykset ovat muuttuneet kevyemmin humaloitujen oluiden suuntaan. Näin ollen humalan kysyntä on heikentynyt.
- 2 Toiseksi siirtyminen erittäin alfahappopitoisiin lajikkeisiin on johtanut näiden tuotteiden runsaaseen tarjontaan markkinoilla, joilla kysyntä on selvässä laskussa. Uusien alfapitoisten lajikkeiden viljelyn aloittaminen on näin ollen heikentänyt tuotantosektoria, mistä on ollut tuottajille vain vähäistä hyötyä, kun taas teollisuus on hyödyntänyt entistä alfahappopitoisempaa humalaa joutumatta maksamaan suhteellisesti korkeampaa hintaa.

Tämän tilanteen vuoksi humalaviljelmien pinta-aloja on jouduttu supistamaan.

Vuosina 2000–2001 tuottajat (ja/tai jotkin tuottajaryhmittymät) eivät kuitenkaan mukautuneet tähän kehitykseen kovin avoimesti. Tästä seurasi välittömästi, että tuotteita oli vaikeampi saada markkinoille ja että syntyi varastoja.

Sopimusmarkkinoilla (jotka edustavat noin 60 % markkinoista) ja vapailla markkinoilla (joiden osuus on noussut jopa 40 %) maksettavien hintojen kehitys jatkoi samansuuntaisena. Tuloksena on kahden kaupan pitämisen muodon välinen tasapaino, jonka ansiosta on mahdollista sekä taata tuottajille riittävä hintaperusta (sopimusperusta) että tarjota tuotteita vapailla markkinoilla käyttäjäteollisuuden kannalta houkuttelevilla hinnoilla. Viimeksimainittu hankkii edelleen suuren osan tarvitsemastaan humalasta sopimusten perusteella.

Toimijoiden tilanteessa on tapahtunut muutoksia, ja erityisesti ostajien (teollisuuden) asema on vahvistunut. Koska tarpeet ovat vähentyneet tarjonnan pysyessä runsaana, humalaa käyttävän teollisuuden on ollut sopimusteitse mahdollista vähentää markkinasidonnaisuuttaan ja välttää pitemmän aikavälin suhteiden solmimista tuotantoon.

Euroopan unionin humalamarkkinat pysyvät kuitenkin dynaamisen yhdenmukaisina siinä määrin kuin tarjonta mukautuu kyseisen tuotteen käytön asteittaiseen laskuun. Uuteen tasapainoon voitaneen päästä siirtymällä uusiin lajikkeisiin ja huomioimalla teollisuuden muuttuvat tarpeet.

Euroopan unionin humalamarkkinoiden merkitys maailmanmarkkinoiden keskipisteenä säilyy, ja unionin laajentuessa on odotettavissa uutta kehitystä. Uusiin lajikkeisiin siirtymiseen kohdistuvat vaatimukset kuitenkin korostuvat humalaa tuottavissa uusissa jäsenvaltioissa. Yhteisön markkinoiden yhdentymisestä on uusien jäsenvaltioiden tuottajille selvää etua.

5.2 YMJ:n toiminta

Tuotantotuki on ollut tuottajien suuresti arvostama tukiväline.

Sen merkitys liittyy mahdollisuuteen varmistaa, että viljelyn kannattavuus pysyy houkuttelevalla tasolla kyseisen viljelyn edellyttämät sekä rakenteelliset että hallinnolliset investoinnit huomioon ottaen. Tuottajan kannalta hyväksyttävän kannattavuuskynnyksen ylläpitäminen on jarruttanut luopumisilmiötä ja pitänyt alan elinvoimaisena.

Yhteenvedoa laadittaessa on myös pidettävä mielessä, että mainittu tuki on edistänyt ratkaisevasti

- tiettyjen seutujen maisemille luonteenomaisen viljelymuodon säilymistä ja
- kukoistavan paikallistalouden ylläpitoa erityisesti perheyrittysten työllistäjänä, jonka tuotos on talousarvion kannalta kohtuullinen sekä taloudellisesti ja sosiaalisesti suotuista (tuen suhde tuloihin on noin 8 %).

Tuottajaryhmittymät muodostavat humala-alan YMJ:n toiminnan ytimen.

Niillä on teknisinä avustajina ja perehdyttäjinä ensisijainen rooli yhteisön humalantuotannossa ja humalan pitämisessä kaupan. Ne tarjoavat vuoropuheluun soveltuvan rajapinnan tuotannon ja käytön välillä, ja tässä roolissa ne ovat markkinoiden tärkeimpiä toimijoita.

Näin ollen tuottajille myönnetty mahdollisuus pitää itse kaupan joko osa tuotannostaan tai koko tuotantonsa merkitsee suuresti arvostettua joustavuutta, joka on osaltaan vahvistanut markkinoiden tärkeintä kehityskulkua.

Tukimääristä tehtäviin pidätyksiin sekä näiden voimavarojen hallinnointiin liittyvien lähestymistapojen on todettu vaihtelevan eri jäsenvaltioissa, joten on syytä kysyä, kannattaako tällaista toimenpidettä säilyttää. Mahdollisuutta pidättää osa tuesta ja hallinnoida sitä tuottajaryhmittymien tasolla on nimittäin hyödynnetty säännöllisesti vain yhdessä jäsenvaltiossa. Vaikka toimintaa pidettäisiinkin myönteisenä, toimenpiteen yhteisölle tuottamasta lisäarvosta on epäilyksiä. On nimittäin huomattu, että:

- avoimuuden ja yksinkertaistamisen vuoksi olisi toivottavaa, että tuki maksettaisiin tuottajalle täysimääräisenä, ja
- samoihin tavoitteisiin ja tuloksiin voitaisiin pyrkiä vapaaehtoisuuteen pohjautuvan välineen avulla. Tuottajaryhmittymät voisivat tarvittaessa päättää sisäisten sääntöjensä ja työjärjestyksensä sekä kansallisen siviilioikeuden perusteella soveltamalla kyseistä pidätystä tuottajille maksettavaan hintaan. Tämä vaihtoehto mahdollistaisi toimenpiteen ja erityisesti toteutettavien tarkastusten hallinnoinnin huomattavan yksinkertaistamisen.

Tuottajaryhmittymien kautta toteutettaviin maksumenettelyihin liittyvä määräys olisi jatkossakin välttämätön ehto tuen saamiseksi ja riittäisi erinomaisesti takaamaan, että tuottajien kannattaa olla ryhmittymän jäseniä.

Varmentamismenettely tuli humala-alan YMJ:ssä voimaan vuonna 1971. Humalan laadun parantaminen kuuluu laadun vähimmäisnormien täyttämiseen tähtäävän YMJ:n tavoitteisiin.

Varmentamismenettelyn avulla voidaan myös varmistaa kaupan pidettävien tuotteiden laatu, joka osaltaan edistää markkinoiden avoimuutta. Tällä välineellä on suuri merkitys tuottajille, joiden markkinoilta saama hinta riippuu myös tuotteen laadusta, ja lisäksi varmentamisväline kiinnostaa teollisuuskäyttäjiä suuresti.

Erityistoimenpiteillä on ollut kiistaton merkitys, kun on ollut tarpeen

- reagoida kysynnän muutoksiin markkinasuhdanteiden vaihdellessa ja
- mukauttaa humalantuotannon rakenteita markkinoiden vaatimuksiin jatkuvasti.

Lisäksi samantasoisien tuen myöntäminen ainoastaan tosiasialliselle tuotannolle on mahdollistanut tuottajien ansionmenetyksen ja uusiin lajikkeisiin siirtymisestä aiheutuneiden kulujen osittaisen korvaamisen.

Raivaustoimenpide perustui kokonaisuudessaan siihen, että humalan tuotantorakenteet oli välttämätöntä mukauttaa kysyntään niin määrän kuin kysytyjen lajikkeiden osaltakin. Tämä ehdoton välttämättömyys pyrkiä tasapainoon selittänee, miksi tietyissä humalaa tuottavissa jäsenvaltioissa toteutettiin täydentäviä raivauksia ilman raivaukseen tarkoitettujen erityistoimenpiteiden tukea.

Tällöin on varmasti syytä kysyä, olisiko sektori tuottanut yhä paljon ilman tätä toimenpidettä. Humalantuottajien on ilmeisesti ollut mahdollista esimerkiksi siirtyä suurviljelmiin siksi, että he ovat saaneet korvauksena raivauksesta hiukan suurempaa tukea kuin peltokasvien viljelylle maksettavat suorat tuet.

Humalantuottajien suurimpana vaikeutena uusiin lajikkeisiin siirryttäessä onkin etsiä vaihtoehto, joka tarjoaisi vertailukelpoisia työllistämismahdollisuuksia. Näin ollen on houkuttelevaa siirtyä peltokasvien viljelyyn, koska se ei edellytä suuria investointeja eikä aiheuta teknisiä vaikeuksia, mutta toisaalta seurauksena on tuottajan työn ja näin ollen hänen saamiensa tulojen selvä lasku.

Kesannointitoimenpidettä on käytetty paikallisemmin ja hajanaisemmin. Siitä on kuitenkin ollut todellista hyötyä ratkaistaessa taloussuhdanteisiin liittyviä tuotteiden markkinoille saattamisessa ilmenneitä vaikeuksia. Kesannoinnilla on pystytty reagoimaan kaupan pitämistä koskeviin lyhyen aikavälin vaikeuksiin vaikuttamalla samalla valikoivasti myös tarjontaan. Toimenpiteen vetovoima on kuitenkin jäänyt rajalliseksi, sillä tilapäinen humalantuotannosta luopuminen edellytti velvoitetta huolehtia humalaviljelmästä ja johti toisaalta vaihtoehtoisen toimintamuodon aloittamiseen ja tulojen huomattavaan vähenemiseen liittyviin ongelmiin.

Kokonaisuutena katsoen näiden kahden erityistoimenpiteen yhdistelmä, jossa molemmilla oli oma tavoitteensa, **mahdollisti tasapainon tehokkaan etsinnän** humala-alalla.

Ovatko ne yhä sellaisinaan ajankohtaisia? Todennäköinen vastaus on, että nykymuotoisina nämä toimenpiteet ovat vanhentuneita, mutta ne voidaan käynnistää uudestaan eri perustalta, joka vastaisi paremmin alan tuleviin vaatimuksiin.

6. PÄÄTELMÄT

Humalamarkkinat suuntautuvat ensisijaisesti humalaa käyttävän olutteollisuuden vaatimusten mukaisesti, ja olutteollisuuden tarpeet ovat laskusuunnassa. Pitkän aikavälin kehitys riippuu suuresti tästä viime vuosikymmenenä vallinneesta tekijästä, joka säilynee ennallaan tulevaisuudessa.

Voimakkaasti markkinatuloista riippuvaisen **tuotannon** on ehdottomasti mukauduttava ja etsittävä jatkuvasti uutta markkinatasapainoa.

Yhteinen markkinajärjestely on ollut johdonmukainen markkinoiden dynamiikan kanssa. Tuotantotuki on vahvistettu päätavoitteen kanssa tasapainossa olevalle tasolle; päätavoitteenahan on antaa tuottajille tukea ilman että nämä tulevat siitä riippuvaiseksi.

Erityistoimenpiteillä on helpotettu suhdanteisiin liittyviä mukautuksia (kesannointi) ja rakenteisiin liittyviä mukautuksia (viljelyalojen raivaus), jotka ovat tarpeen tarjonnan ja kysynnän uudelleen tasapainottamiseksi.

Tuottajaryhmittymien rooli tuotannon kaupan pitämisessä ja ohjaamisessa on ollut tärkeä.

Varmennusmenettelyn ja laatuvaatimusten ansiosta yhteisön humalan laatu on säilynyt hyvänä ja yhteisön markkinoille saatettuja tuotteita tarkastetaan jatkuvasti.

Humalan yhteinen markkinajärjestely osoittautuu tärkeäksi Euroopan unionin laajentuessa ja alan merkityksen lisääntyessä sekä tuotannon että maailmankaupan tasolla.

Heikkenevä markkinakysyntä huomioon ottaen humala-alan sääntelyn soveltamisen ja markkinoiden toiminnan **voidaan katsoa olevan kokonaisuudessaan positiivista**.

Nyt on pohdittava humalan yhteisen markkinajärjestelyn keskipitkän ja pitkän aikavälin uusia näkymiä.

Tulevan järjestelmän on vastattava kolmeen olennaiseen tärkeään vaatimukseen:

1. Tuotannon elinkelpoisuus on säilytettävä.

Tuotannon elinkelpoisuus on säilytettävä laadun ja kaupan pidettävän kriittisen massan osalta. Tämän kaksitahoisen tavoitteen saavuttamiseksi olisi **pidettävä ennallaan**:

- a) **tuotteen varmentamista** koskevat säännökset, jotka takaavat sen maineen yhteisön markkinoilla ja maailmanmarkkinoilla;
- b) **tuottajaryhmittymien keskeinen rooli** erityisesti tuotannon kaupan pitämisessä ja suuntaamisessa. Tämän ei kuitenkaan pitäisi estää tiettyä joustoa tuottajaryhmittymien sellaisten jäsenten osalta, jotka haluavat pitää osan tuotannostaan itse kaupan.

2. On varmistettava tuotannolle suotuisat taloudelliset edellytykset.

Humalan tuotannon nykyiset taloudelliset edellytykset ja erityisesti viljelyn kannattavuus olisi säilytettävä entisellään tuotannon taloudellisen kiinnostavuuden varmistamiseksi. Tämä tavoite on lisäksi hyvin tärkeä maaseudun kestävä kehityksen ja erityisesti maiseman säilyttämisen ja työllisyyden kannalta. Humalan tuotannolle on siis tarpeen varmistaa keskipitkän ja pitkän aikavälin näkymät takaamalla **nykyisten tulojen vakaus** nykytukea vastaavalla tuella ja **tuen tehokkaampi ja suora siirto**. Tällaisen lähestymistavan pitäisi kannustaa tuottajia investoimaan edelleen humalanviljelyaloihin ja jatkamaan siirtymistä uusiin lajikkeisiin.

3. On varmistettava joustavuus suhteessa markkinoiden kehitykseen

Tuottajille on tarjottava vaihtoehtoja, koska myös ne ovat tärkeitä vastattaessa markkinoilla esiintyviin suhdanteellisiin tai rakenteellisiin kriiseihin. Tuottajalla on oltava mahdollisuus keskeyttää tuotanto väliaikaisesti tai lopullisesti ja valita muunlainen tuotantovaihtoehto.

Tulevan järjestelmän olisi koottava kaikki nämä näkökohdat **yksinkertaiseksi, joustavaksi ja kestäväksi järjestelmäksi**.

1. Humalan tuotantotuen sisällyttäminen yhden maksun järjestelmään.

Edellä esitetyt tavoitteet saavutetaan sisällyttämällä humalan tuotantotuki YMP:n uudistuksessa säädettyyn yhden maksun järjestelmään. Kun tuki irrotetaan kokonaan humalan viljelystä, tuottajan tuesta tulee vakaa. Jos markkinatilanne kehittyy negatiivisesti rakenteellisista ja suhdanteellisista syistä, tuottaja voisi vapaasti keskeyttää tuotantonsa väliaikaisesti tai raivata humalanviljelyalat ja siirtyä muiden tuotteiden viljelyyn.

Jäsenvaltiot voisivat kuitenkin pitää **enintään 25 prosenttia tuotantotuesta tuotantoon sidottuna tukena** erityisten tuotanto-olosuhteiden tai alueellisten erityisominaisuuksien huomioon ottamiseksi. Tuottajia olisi kannustettava ryhmittymään. Jäsenvaltiot voisivat edellyttää, että saadakseen tuen kokonaisuudessaan tai osan siitä tuottajan on oltava tuottajaryhmittymän jäsen.

2. Nykyisen yhteisen markkinajärjestelyn muuttaminen

Varmentamista ja suhteita kolmansien maiden kanssa koskevat säännöt voitaisiin pitää voimassa. Tuottajaryhmittymien roolia koskevat säännökset olisi vahvistettava yksinkertaisessa muodossa.

LIITE I

YMJ:n historia (1971 – 1997)

1. YMJ:N ENSIMMÄISET 20 VUOTTA

Humala-alan yhteinen markkinajärjestely otettiin käyttöön vuonna 1971 tuotteiden laadun parantamiseksi ja kohtuullisen elintason takaamiseksi tuottajille.

Perusasetuksen olennaiset osat, joita on myöhemmin tarkennettu neuvoston tai komission erityisasetuksilla, ovat tuotantotuki sekä tuki uusiin lajikkeisiin siirtymiselle, varmentamismenettely, tuottajaryhmittymät ja kolmansien maiden kanssa käytävän kaupan järjestelmä.

1.1 Tuotantotuki

Neuvosto vahvisti vuosittain suoran hehtaarikohtaisen tuen, joka eriytettiin aromaattisten, karvaisten ja muiden lajikeryhmien mukaan. Tuen määrää vahvistettaessa otettiin huomioon markkinatilanne, otaksuttavissa oleva suuntaus, hintojen kehitys yhteisön ulkopuolisilla markkinoilla ja kustannuskehitys. Tuki maksettiin satovuotta seuraavana vuonna.

1.2 Tuki siirryttäessä uusiin lajikkeisiin

Vuoden 1987 lopussa luotiin uusiin lajikkeisiin siirtymistä varten tuki, jonka tarkoituksena oli kannustaa tuottajia viljelemään markkinoiden vaatimuksiin parhaiten soveltuvia lajikkeita. Erityistuki⁹ siirryttäessä uusiin lajikkeisiin nousi 2 500 ecuun hehtaarilta, ja ylärajana oli 1 000 hehtaaria jäsenvaltiota kohti. Sen sovellusaikaa jatkettiin vuoden 1996 loppuun.

1.3 Varmentamismenettely

Varmentamismenettely on alusta alkaen ollut osa YMJ:n laatupolitiikkaa. Varmennuksella todistetaan, että kaiken kaupan pidettävän humalan laatu täyttää vähimmäisnormit.

1.4 Tuottajaryhmittymät

Tuottajaryhmittymillä oli keskeinen rooli pidettäessä humalaa kaupan. Uusille tuottajaryhmittymille myönnettiin korkeintaan 10 vuodeksi (elokuuhun 1981 asti) käynnistystukea, jota rahoitettiin osaksi myös kansallisista budjettivaroista. Espanjalle ja Portugalille myönnettiin niiden liittyessä viiden vuoden tukikelpoisuusjakso samoin kuin yhdistyneen Saksan alueille ja Itävallalle. Tätä tukea sovellettiin näin ollen 31. joulukuuta 1999 asti.

1.5 Kolmansien maiden kanssa käytävään kauppaan liittyvät määräykset

Tuontiin sovelletaan tullitariffin arvotulleja. Kolmansien maiden kanssa käytävässä kaupassa voidaan ottaa käyttöön väliaikaisia suojatoimenpiteitä, mikäli tuonti tai vienti häiritsee vakavasti yhteisön markkinoita. Vientiin ei sovelleta mitään toimenpiteitä.

⁹ Neuvoston asetus (ETY) N:o 2997/87, annettu 22 päivänä syyskuuta 1987 (EYVL L 284, 7.10.1987, s. 20). Asetus sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 423/95 (EYVL L 45, 1.3.1995, s. 1).

2. VUONNA 1992 TEHDYT MUUTOKSET

Tuottajaryhmittymien hyväksyminen edellytti muun muassa sitä, että tuottajaryhmittymät veloitettiin saattamaan jäsentensä koko tuotanto markkinoille.

Tosiasiassa oli ilmennyt, että suuren osan tuottajista oli vaikeaa mukautua tähän säännökseen. Tässä tilanteessa rikkomukseen syyllistyneiden tuottajaryhmittymien hyväksymistä ei peruttu, vaan sen sijaan vuonna 1992 hyväksyttiin joustavampi muotoilu, johon liittyi seuraamuksena tuen kasvava vähentäminen.

Näin ollen perusasetuksessa, sellaisena kuin sitä muutettiin vuonna 1992¹⁰, säädettiin, että jos hyväksytylle tuottajaryhmittymälle on myönnetty tukea ja jos tämä järjestö ei pidä kaupan jäsentensä koko tuotantoa, tuen suuruutta vähennetään asteittain (4 % vuoden 1992 satoa kohti, 8 % vuoden 1993 satoa kohti, 12 % vuoden 1994 satoa kohti, 15 % vuoden 1995 satoa kohti ja 15 % vuoden 1996 satoa kohti). Tuottajaryhmittymien oli saatettava jäsentensä koko tuotanto markkinoille viimeistään 1. tammikuuta 1997.

Väliaikaisissa säädöksissä säädettiin, että vähintään 15 prosenttia myönnetystä tuesta oli käytettävä markkinoiden vakautustoimenpiteisiin sekä toimiin, joiden tavoitteena oli mukautua markkinoiden vaatimuksiin ja parantaa tuotantoa.

¹⁰ Neuvoston asetus (ETY) N:o 3124/92 (EYVL L 313, 30.10.1992, s. 1).

LIITE II

Humala: tekninen selvitys

1. Tuotteen kuvaus

Kasvitieteellisesti humala (*Humulus lupulus*) kuuluu Urticales-lahkoon ja samaan cannabinaceae-heimoon kuin hamppu. Humala on kaksikotinen kasvi, toisin sanoen yksittäisellä kasvilla voi olla vain joko hede- tai emikukkia. Ainoastaan emikukkaiset kasvit muodostavat hedelmiä, joita nimitetään tähkiksi. Tähkissä on keltaista ainetta, lupuliinia, jonka saa esiin, kun murskaa sormillaan kypsän tähkän.

Juuristo säilyy elossa vuosikausia (yleensä $\pm$ 20 vuotta), ja maanpinnalla oleva kasvinosa leikataan vuosittain sadonkorjuun yhteydessä. Humala on köynnöstävä kasvi, joka voi kasvaa seitsemän metrin korkuiseksi ja jota on tästä syystä tuettava (kepeillä, langoilla, säleiköillä). Humalasta on viime vuosina kehitetty myös kääpiölajikkeita (noin 2,5 metrin korkuisia).

Humala tarvitsee tietyt sää- ja maaperäolosuhteet. Tästä syystä sitä viljellään yleensä 35–55:n pohjoisen ja eteläisen leveysasteen välillä.

Tuoreen humalan laatu heikkenee nopeasti hapen vaikutuksesta. Se voi menettää jopa 30 prosenttia karvaudestaan sadonkorjuun jälkeisinä kuutena kuukautena. Tämän vuoksi se kuivataan heti korjuun jälkeen ja pakataan (ts. puristetaan kokoon ja paalataan) tai jalostetaan pelleteiksi tai humalauutteeksi. Panimot päätyvät yhä useammin valitsemaan humalauutteen, koska tuote on tällaisessa tiiviimmässä muodossa helpompi varastoida ja käsitellä. Lisäksi sen laatu säilyy vakaana.

2. Humalalajikkeet

Humalalajikkeet jaetaan kolmeen ryhmään niiden kaupallisen käyttötarkoituksen mukaan. Ne ovat:

- aromaattiset lajikkeet (joiden alfahappopitoisuus on hyvin vähäinen),
- karvaat lajikkeet (joiden keskimääräinen alfahappopitoisuus on suuri tai hyvin suuri) ja
- muut lajikkeet, joihin kuuluvat kokeiluluontoiset lajikkeet (muiden lajikkeiden osuus on vain 0,25 prosenttia yhteisön humalanviljelyalasta).

Tätä nykyä Euroopan unionissa on lueteltu noin 25 aromaattista lajiketta ja 18 karvasta lajiketta. Uudet lajikkeet ovat tulosta usean vuoden tutkimus- ja valikoimistyöstä. Uuden lajikkeen kehittämiseen kuluu runsaat 12 vuotta. Kun tähän vielä lisätään kolme vuotta, jotka tarvitaan viljelyn täyden tuoton aikaansaamiseksi, päädytään 15 vuoteen.

Valikointi koskee hehtaariohtaista satoa (joka vaikuttaa tuottajan tuloihin), parempaa taudinvastustuskykyä (sillä sen avulla saadaan suuremmat sadot ja vähennetään tuotantokustannuksia) – tuottajat käyttävätkin uusia kasveja istuttaessaan yhä enemmän viruksille immuuneja kasveja ja ottavat huomioon maataloustekniset seikat, kuten kasvien varhaisen tai myöhäisen kypsyamisajan, minkä ansiosta sadonkorjuuta voidaan porrastaa, hyviä kasvuominaisuuksia (köynnöstyskyky ja ohjattavuus) sekä aromaattisten ja karvaiden aineiden määrää.

3. Humalan käyttö

Humalaa käytetään pääasiallisesti oluen valmistukseen ja oheistuotteena kosmeettisten aineiden (saippuoiden, hiustenpesuaineiden), terapeuttisten tuotteiden (rauhottavien juomien) ja kotitalouksissa käytettyjen tuotteiden (tyynyjen täytteenä) valmistuksessa.

Humalan käyttöä oluen valmistuksessa ohjaa sen **alfahappopitoisuus** (alfahappo on lupuliinin karvas osa) ja humalointi (oluen hehtolitrakohtainen alfahappomäärä). Lajikeominaisuudet ovat kuitenkin myös tärkeitä tietynmakuisten ja aromiltaan erityisten oluiden tuottamisessa.

Vaikka humala on tärkeä oluen ainesosa, joka vaikuttaa katkeruuteen, makuun ja säilyvyyteen, sitä tarvitaan hyvin pieniä määriä (40–200 grammaa humalaa hehtolitrassa olutta). Määräävänä tekijänä on luonnollisesti humalassa oleva alfahapon määrä (joka voi superalfalajikkeissa olla jopa 14 %) ja humalointi.

Tekniikan kehityksen myötä humalointi on vähentynyt vuosittain. Vuonna 2002 se oli 5,3 grammaa alfahappoa hehtolitrassa. Vuonna 2003 oluen vuosituotannoksi maailmassa on arvioitu 1 455 miljoonaa hehtolitraa. Tätä tuotantoa varten tarvitaan noin 7 566 tonnia alfahappoa. Oluen kulutus lisääntyy hieman vuosi vuodelta erityisesti Aasiassa ja Latinalaisessa Amerikassa ja on kuitenkin lievässä laskussa Länsi-Euroopassa.

Kuluttajien makutottumukset kehittyvät ja suuntautuvat pois karvaista oluista, joten humalaa tarvitaan yhä vähemmän. Humalan osuus oluen tuotantokustannuksista (veroja lukuun ottamatta) on 0,3 prosenttia (lähde HOPS USA kesäkuu 2003).

LIITE III

Tilastolliset taulukot

SISÄLLYSLUETTELO

	<u>sivu</u>
Table 1 A – Hop areas in the European Community and in the rest of the world (1993-2002).....	24
Table 1 B – Hop production in the European Community and in the rest of the world (1993-2002).	25
Table 1 C – Alpha production in the European Community and in the rest of the world (1993-2002)	26
Table 1 D – Alpha yields in the European Community and in the rest of the world (1993-2002).....	27
Table 2 – Structure of production in different hop regions of production (1997-2002).....	28
Table 3 – Changes in returns and production costs in Bavaria (1997-2000)	29
Table 4 – Changes in varieties (1997-2002).....	30
Table 5 – Hops average contract and spot market prices (1993-2002)	31
Table 6 – Evolution of hops production & unsold quantities (1990-2002).....	32
Table 7 – Development of EU hops imports (1993-2002)	33
Table 8 – Development of EU hops exports (1993-2002).	34
Table 9 – Special temporary measures (STM) 1997-2003.....	35
Table 10 – EU hops consumption (1993-2002)....	36

TABLE 1 A

Hop Areas in the European Community and in the Rest of the World

Evolution 1993-2002

	Area under hops (ha)											change 95-97/00-02	% change 95-97/00-02
	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002			
EC - Total	28.885	27.648	27.499	27.324	26.785	24.371	22.686	22.709	23.019	22.151	-4.576	-17%	
Belgium	409	384	374	341	305	264	255	255	251	232	-94	-28%	
Germany	23.015	21.930	21.885	21.813	21.381	19.683	18.299	18.598	19.020	18.352	-3.036	-14%	
Spain	1.142	1.156	1.102	930	883	814	808	822	815	670	-203	-21%	
France	670	670	670	710	774	799	814	815	816	816	98	14%	
Ireland	13	13	8	7	7	7	7	2	2	2	-5	-71%	
Austria	211	238	244	247	248	250	225	216	220	217	-29	-12%	
Portugal	96	100	121	128	123	104	64	42	37	37	-85	-69%	
United Kingdom	3.329	3.157	3.095	3.148	3.064	2.450	2.214	1.959	1.858	1.825	-1.222	-39%	
Candidate Countries - Total	16.441	16.161	19.941	15.219	12.481	10.160	10.574	10.421	10.482	10.331	-5.469	-34%	
Czech Rep.	10.400	10.200	10.070	9.355	7.036	5.697	5.991	6.095	6.075	5.968	-2.774	-31%	
Poland	2.391	2.341	6.401	2.500	2.480	2.080	2.200	2.200	2.250	2.197	-1.578	-42%	
Slovakia	1.200	1.200	1.100	1.000	800	450	450	350	350	350	-617	-64%	
Slovenia	2450	2420	2370	2364	2.165	1.933	1.933	1.776	1.807	1.816	-500	-22%	
Other countries - Total	45.795	42.977	38.693	34.424	31.024	25.581	24.592	25.892	25.004	23.518	-9.909	-29%	
Australia	1.178	1.178	1.073	1.017	1.053	646	842	813	782	862	-229	-22%	
Bulgaria	695	685	625	505	385	250	300	350	380	239	-182	-36%	
China	8.000	8.500	7.050	6.600	4.392	4.276	4.385	4.708	4.813	5.642	-960	-16%	
New Zealand	320	345	355	355	354	349	360	381	394	406	39	11%	
Russia	3.600	3.500	3.500	2.788	1.697	1.330	1.640	1.587	1.100	862	-1.479	-56%	
South-Africa	730	720	640	656	651	601	491	475	500	500	-157	-24%	
U.S.A.	17.442	17.174	17.479	17.871	17.524	14.829	13.901	14.744	14.536	11.776	-3.939	-22%	
Ukraine	6.580	5.363	5.033	3.545	1.900	1.200	1.334	1.572	1.428	1.809	-1.890	-54%	
Yugoslavia	556	576	600	584	584	584	584	461	500	493	-105	-18%	
Other Countries	6.905	4.936	2.338	503	2.484	1.516	755	801	571	929	n/a	n/a	
World total	91.121	86.786	86.133	76.967	70.290	60.112	57.852	59.022	58.505	56.000	-19.954	-26%	

Source: Elaboration by DG Agri., based on MS communications, CICH, Hop Growers of America, Barth report

TABLE 1 B

Hop Production in the European Community and in the Rest of the World

Evolution 1993-2002

	Cone production (Tonnes)										change 95-97/00-02	% change 95-97/00-02
	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002		
EC - Total	52.036	37.053	42.004	47.578	41.873	37.795	34.620	35.909	37.562	38.380	-6.535	-15%
Belgium	585	562	603	584	550	510	432	481	416	434	-135	-23%
Germany	42.428	28.434	34.054	38.704	34.052	30.859	27.912	29.298	31.576	32.271	-4.555	-13%
Spain	2.093	2.068	1.692	1.184	1.158	1.436	1.569	1.413	1.396	1.220	-2	0%
France	1.071	1.105	1.104	1.420	1.149	1.269	1.317	1.683	1.212	1.550	258	21%
Ireland	19	17	10	8	9	10	8	4	2	3	-6	-67%
Austria	341	331	336	339	379	385	316	289	347	301	-39	-11%
Portugal	39	97	127	158	102	56	59	42	53	57	-78	-61%
United Kingdom	5.460	4.440	4.078	5.181	4.476	3.271	3.007	2.700	2.559	2.545	-1.977	-43%
Candidate Countries - Total	16.925	15.820	18.023	17.897	15.037	10.433	12.664	9.440	11.071	10.971	-6.491	-38%
Czech Rep.	9.603	9.220	9.913	10.126	7.412	4.930	6.454	4.865	6.621	6.442	-3.174	-35%
Poland	2.872	2.200	3.265	3.400	3.175	2.100	2.650	2.550	2.200	2.127	-988	-30%
Slovakia	940	900	1.035	825	800	400	400	220	300	302	-613	-69%
Slovenia	3.510	3.500	3.810	3.546	3.650	3.003	3.160	1.806	1.950	2.100	-1.717	-47%
Other countries - Total	68.457	68.450	68.094	61.990	55.282	46.383	48.166	51.263	50.509	46.271	-12.441	-20%
Australia	3.132	3.132	2.549	2.924	2.545	1.557	2.238	2.116	2.181	2.384	-446	-17%
Bulgaria	595	595	506	415	312	200	305	220	306	303	-135	-33%
China	13.500	13.750	17.000	16.000	11.746	12.057	11.300	13.909	13.511	13.389	-1.313	-9%
New Zealand	630	766	756	833	769	644	741	831	725	884	27	3%
Russia	3.650	3.500	2.250	2.483	847	624	1.052	824	460	440	-1.286	-69%
South-Africa	1.320	1.330	1.210	1.008	985	955	821	882	775	616	-310	-29%
U.S.A.	34.538	32.845	35.767	34.006	33.961	27.011	29.747	30.653	30.315	26.461	-5.435	-16%
Ukraine	4.000	3.300	3.784	1.454	740	625	390	688	739	746	-1.269	-64%
Yugoslavia	841	704	762	628	595	600	600	361	750	616	-86	-13%
Other Countries	6.592	8.529	3.509	2.240	2.781	2.110	973	782	748	432	-2.189	-77%
World total	137.417	121.323	128.121	127.465	112.192	94.610	95.450	96.612	99.143	95.622	-25.467	-21%

Source: Elaboration by DG Agri., based on MS communications, CICH, Hop Growers of America, Barth report

TABLE 1C

Alpha Production in the European Community and in the Rest of the World

Evolution 1993-2002

	Alpha production (tonnes)											
	1993	1994 *	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	change 95-97/00-02	% change 95-97/00-02
EC - Total	3.369	1.696	2.419	3.631	3.663	2.854	2.554	3.181	3.213	3.466	49	2%
Belgium	53	41	48	54	54	50	35	51	39	50	-5	-10%
Germany	2.597	1.082	1.814	2.945	3.025	2.299	2.074	2.666	2.726	2.967	192	7%
Spain	183	165	140	88	120	154	161	150	153	137	31	26%
France	31	28	27	36	42	40	25	63	30	44	11	30%
Ireland	2	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	-23%
Austria	25	17	22	23	29	28	21	21	24	20	-3	-13%
Portugal	4	11	12	16	12	6	6	4	5	5	-9	-64%
United Kingdom	474	351	355	468	380	276	231	225	235	243	-167	-42%
Candidate Countries - Total	729	527	714	854	750	489	597	505	617	459	-246	-32%
Czech Rep.	346	240	317	405	289	189	226	188	269	217	-112	-33%
Poland	159	72	152	207	203	128	146	171	183	107	-34	-18%
Slovakia	33	23	31	33	20	14	15	8	10	10	-19	-67%
Slovenia	191	192	214	209	238	158	210	138	155	126	-81	-37%
Other countries - Total	5.024	5.626	5.451	4.910	4.370	3.902	4.139	4.334	4.918	4.886	-198	-4%
Australia	309	309	262	260	277	152	246	256	299	317	24	9%
Bulgaria	36	36	35	30	22	14	26	23	28	29	-2	-8%
China	n/a	825	935	880	705	784	678	839	813	862	-2	0%
New Zealand	84	98	99	105	100	80	90	106	90	95	-4	-4%
Russia	n/a	123	81	224	32	27	47	34	22	21	-87	-77%
South-Africa	n/a	141	123	102	102	92	88	93	87	118	-10	-9%
U.S.A.	3.523	3.532	3.351	3.355	3.335	2.912	2.980	3.290	3.467	3.140	-48	-1%
Ukraine	136	255	117	65	66	57	36	34	56	27	-44	-53%
Yugoslavia	44	30	30	26	26	27	27	22	51	35	9	32%
Other Countries	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
World total	9.097	7.849	8.584	9.395	8.783	7.245	7.290	8.020	8.748	8.811	-394	-4%

* 1994: particular climate conditions (draught) in Germany and Central Europe

Source: Elaboration by DG Agri., based on MS communications, CICH, Hop Growers of America, Barth report

TABLE 1 D

Alpha Yields in the European Community and in the Rest of the World

Evolution 1993-2002

	Alpha yields/ha (Kg)											
	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	change 95-97/00-02	% change 95-97/00-02
EC - Total	117	61	88	133	137	117	113	140	140	156	26	22%
Belgium	130	107	128	158	177	189	137	200	155	215	35	23%
Germany	113	49	83	135	141	117	113	143	143	162	30	25%
Spain	160	143	127	95	136	189	199	182	188	204	72	61%
France	46	42	40	51	54	50	31	77	37	54	8	16%
Ireland	154	77	125	143	143	143	143	500	500	134	241	176%
Austria	118	71	90	93	117	112	93	97	109	90	-1	-1%
Portugal	42	110	99	125	98	58	94	95	135	143	17	16%
United Kingdom	142	111	115	149	124	113	104	115	126	133	-4	-3%
Candidate Countries - Total	44	33	36	56	60	48	56	48	59	44	0	0%
Czech Rep.	33	24	31	43	41	33	38	31	44	36	-1	-4%
Poland	66	31	24	83	82	62	66	78	81	48	6	10%
Slovakia	28	19	28	33	25	31	33	23	29	29	-2	-7%
Slovenia	78	79	90	88	110	82	109	78	86	69	-19	-19%
Other countries - Total	109	131	141	143	141	153	168	167	197	208	49	35%
Australia	262	262	244	256	263	235	292	315	382	368	101	40%
Bulgaria	52	53	56	59	57	56	87	66	74	121	29	51%
China	n/a	97	133	133	161	183	155	178	169	153	24	17%
New Zealand	263	284	279	296	282	229	250	278	228	234	-39	-14%
Russia	n/a	35	23	80	19	20	29	21	20	24	-19	-47%
South-Africa	n/a	196	192	155	157	153	179	196	174	235	34	20%
U.S.A.	202	206	192	188	190	196	214	223	239	267	53	28%
Ukraine	21	48	23	18	35	48	27	22	39	15	0	-1%
Yugoslavia	79	52	50	45	45	46	46	48	102	71	27	59%
Other Countries	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
World total	100	90	100	122	125	121	126	136	150	157	32	28%

Source: Elaboration by DG Agri., based on MS communications, CICH, Hop Growers of America, Barth report

TABLE 2
HOPS: Structure of production in different hop regions of production (1997-2002)

June 2003

Country	Hop production areas	Number of producer groups 1997	Number of producer groups 2002	Number of holdings 1997	Number of holdings 2002	% variation 1997/2002	Average area per holding (ha) 1997	Average area per holding (ha) 2002	% variation 1997/2002
Belgium	Oost-Vlaanderen, Hainaut West-Vlaanderen, Vlaams-Br.	4	2	64	49	-23%	4,80	4,73	-1%
Germany	Tettnang, Baden Hallertau, Spalt, Hersbruck "Elbe-Saale" Rheinpfalz, Bitburg	5	2	2.790	1.943	-30%	7,70	9,45	23%
Spain	Castilla y León La Rioja	2	2	829	502	-39%	1,10	1,33	21%
France	Nord Alsace	2	2	131	109	-17%	5,90	7,49	27%
Ireland	Kilkenny			2	1	-50%	3,50	2,00	-43%
Austria	Niederösterreich Steiermark Oberösterreich	2	2	81	73	-10%	3,10	2,97	-4%
Portugal	Braga, Bragança	1	1	32	12	-63%	3,80	3,08	-19%
U.K.	Kent Hereford and Worcestershire	5	4	194	157	-19%	15,80	11,62	-26%
EU		21	15	4.123	2.846	-31%	6,50	7,78	20%

Source: Elaboration by DGAGRI based on Member States communications

TABLE 3

**Hops - changes in returns and production costs
in Bavaria (1997 - 2000)**

June 2003

Holdings specialising in hops						
This Table relates to a limited number of Bavarian holdings with at least 40% of output from hops *						
EUR (current prices)	1997	1998	1999	2000	Average 1998-2000	% change 97-99/98-00
Number of holdings examined	24	28	14	15	19	-14%
Degree of specialisation in hops	65%	65%	70%	77%	71%	6%
Area of holding (ha)	22,3	21,3	20,9	19,7	20,6	-4%
Area under hops (ha)	10,3	9,1	9,9	10,1	9,7	-1%
Total labour force (in labour units)	2,40	2,41	2,20	2,24	2,28	-2%
of which "family" labour	1,62	1,75	1,38	1,44	1,52	-4%
Hop-growing (per hectare)						
Total costs**	4.308	4.402	4.898	5.115	4.805	6%
Returns (excl. aid)	5.045	5.061	5.170	6.379	5.537	9%
Margin per hectare	738	659	271	1.264	731	32%
Margin per holding - hops	7.573	6.011	2.684	12.762	7.152	32%
Margin per labour unit	3.155	2.494	1.220	5.697	3.137	37%

* The degree of specialisation is calculated on the basis of the share of returns for each crop grown on the holding;
the costs for each crop are calculated on the same basis.

** there has in fact been very little investment in the past few years.

Sources: Elaborated by DGAGRI based on FADN farm accountancy data, no data available from 2001

TABLE 4

Hops: changes in varieties 1997-2002

June 2003

Aromatic hops		AREA HARVESTED (HA)				AVERAGE PRICE per tonne (EUR)			
		1997	2002	change 1997/02	% change	1997	2002	change 1997/02	% change
	EU 15	16.183	12.260	-3.923	-24%	3.605	3.809	204	6%
TOTAL AROMATIC VARIETIES	B	90	34	-56	-62%	3.423	3.780	357	10%
	D	13.311	10.169	-3.142	-24%	3.195	3.370	175	5%
	Fr	708	771	63	9%	4.961	5.502	541	11%
	A	247	210	-37	-15%	4.969	4.553	-416	-8%
	UK	1.827	1.076	-751	-41%	7.035	6.026	-1.009	-14%

Bitter hops		AREA HARVESTED (HA)				AVERAGE PRICE per tonne (EUR)			
		1997	2002	change 1997/02	% change	1997	2002	change 1997/02	% change
	EU 15	9.984	9.835	-149	-1%	2.850	3.402	552	19%
TOTAL BITTER VARIETIES	B	214	197	-17	-8%	1.261	2.107	846	67%
	D	7.454	8.143	689	9%	2.644	3.462	818	31%
	ES	883	670	-213	-24%	2.860	2.953	93	3%
	FR	66	46	-20	-31%	3.241	3.004	-237	-7%
	IRL	7	2	-5	-67%	7.680	6.690	-990	-13%
	A	1	7	6	554%	4.780	5.200	420	9%
	P	123	37	-86	-70%	1.860	780	-1.080	-58%
	UK	1.236	733	-503	-41%	5.071	3.924	-1.147	-23%

Other varieties		AREA HARVESTED (HA)				AVERAGE PRICE per tonne (EUR)			
		1997	2002	change 1997/02	% change	1997	2002	change 1997/02	% change
	EU 15	310	56	-254	-82%	3.224	3.167	-57	-2%
TOTAL OTHER VARIETIES	B	0	0	0	0%	1.460	3.470	2.010	138%
	D	308	40	-268	-87%	3.224	3.410	186	6%
	A	0	0	0	0%	4.880			
	UK	2	15	13	663%	4.320	2.991	-1.329	-31%

Source: Elaborated by DGAGRI based on Member States communications

TABLE 5

**Hops average contract and
spot market prices 1993-2002**

June 2003

EC	Sales under contracts			Average prices		Aromatic varieties		Bitter varieties	
						Average prices		Average prices	
	Total Production Tonnes	Under contract Tonnes	Under contract %	Under contract EUR/Tonne	Spot Market EUR/Tonne	Under contract EUR/Tonne	Spot Market EUR/Tonne	Under contract EUR/Tonne	Spot market EUR/Tonne
1993	51.695	31.982	62%	3.166	1.311	3.491	1.416	2.682	1.206
1994	37.038	29.742	80%	3.220	2.460	3.540	2.580	2.780	2.260
1995	42.004	34.293	82%	3.940	2.800	4.200	3.140	3.580	2.500
1996	47.303	32.897	70%	3.880	1.960	4.100	1.940	3.540	1.960
1997	41.873	29.986	72%	4.040	1.280	4.260	1.240	3.660	1.320
1998	37.795	27.510	73%	3.940	1.840	4.220	1.620	3.480	2.060
1999	34.620	25.825	75%	3.820	3.120	4.200	2.900	3.260	3.400
2000	35.907	24.921	69%	3.682	5.400	3.957	4.899	3.295	5.971
2001	37.562	23.639	63%	3.692	3.445	3.902	2.996	3.427	3.745
2002	38.380	23.268	61%	3.667	2.908	3.861	3.001	3.429	2.731

* Not including unsold quantities

Source: Elaborated by DGAGRI based on Member States communications

Table 6:

Evolution of hops production & unsold quantities

June 2003

Harvest year	Production Tonnes	Unsold production		Unsold Aromatic		Unsold Bitter	
		Tonnes	%	Tonnes	%	Tonnes	%
<u>EU</u>							
1990	35.750	17	0,0%	1	0,0%	7	0,0%
1991	45.539	89	0,2%	23	0,0%	64	0,1%
1992	36.367	135	0,4%	2	0,0%	128	0,4%
1993	51.695	170	0,3%	129	0,3%	43	0,1%
1994	37.038	148	0,4%	3	0,0%	145	0,4%
1995	42.004	221	0,5%	22	0,1%	193	0,5%
1996	47.303	1.345	2,8%	388	0,8%	942	2,0%
1997	41.873	1.036	2,5%	468	1,1%	567	1,4%
1998	37.795	260	0,7%	210	0,6%	48	0,1%
1999	34.620	135	0,4%	113	0,3%	19	0,1%
2000	35.907	400	1,1%	335	0,9%	61	0,2%
2001	37.562	6.882	18,3%	3.651	9,7%	3.191	8,5%
2002	38.380	13.853	36,1%	7.075	18,4%	6.703	17,5%

Source: Elaborated by DGAGRI based on Member States communications

Table 7. Development of EU Hops Imports

7.1. Imports : Quantity (tonnes - equivalent hop cones)

June 2003

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	%imp. 2002	var. 2002/ 1993
EXTRA-EU	18.122	19.158	21.828	18.754	14.882	14.356	12.325	11.539	11.532	11.164	100%	-38%
<u>Main countries</u>												
U.S.A.	5.629	6.115	9.014	6.991	6.608	6.337	5.905	6.692	6.037	5.049	45%	-10%
Czech Republic	3.514	4.231	3.813	4.382	2.643	2.575	2.087	1.388	1.953	2.386	21%	-32%
Australia	1.468	1.387	1.547	1.594	1.079	692	716	972	937	1.113	10%	-24%
Slovenia	1.765	3.499	2.813	2.280	1.943	3.187	2.006	1.451	1.323	989	9%	-44%
China	2.630	704	1.245	880	430	40	26	128	185	537	5%	-80%
Poland	1.042	1.468	1.122	1.425	1.355	876	1.018	280	790	385	3%	-63%
Rest of world	2.074	1.754	2.274	1.202	824	649	567	628	307	705	6%	-66%

7.2. Imports : Value (x 1000 Euro)

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	%imp. 2002	var. 2002/ 1993
EXTRA-EU	76.618	78.995	82.863	71.664	55.762	49.354	42.635	48.718	58.189	50.100	100%	-35%
<u>Main countries</u>												
U.S.A.	28.411	28.936	35.530	29.038	27.176	27.593	22.946	31.816	39.182	25.455	51%	-10%
Czech Republic	19.888	20.699	19.094	18.091	9.828	8.727	8.249	5.652	7.412	10.301	21%	-48%
Australia	4.474	5.098	5.450	5.640	4.055	1.777	1.992	3.008	3.916	5.816	12%	30%
Slovenia	7.036	11.657	9.425	7.855	6.842	6.447	4.551	4.672	4.023	3.153	6%	-55%
China	4.337	1.110	1.862	1.131	643	22	14	82	471	1.791	4%	-59%
Poland	4.356	4.984	4.000	4.699	3.746	2.159	2.448	746	2.009	1.151	2%	-74%
Rest of world	8.116	6.511	7.502	5.210	3.472	2.629	2.435	2.742	1.176	2.433	5%	-70%

7.3. Imports : Average value (Euro/tonne)

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002		var. 2002/ 1993
EXTRA-EU	4.228	4.123	3.796	3.821	3.747	3.438	3.459	4.222	5.046	4.488		6%
<u>Main countries</u>												
U.S.A.	5.047	4.732	3.942	4.154	4.113	4.354	3.886	4.754	6.490	5.042		0%
Czech Republic	5.660	4.892	5.008	4.128	3.719	3.389	3.953	4.072	3.795	4.317		-24%
Australia	3.048	3.676	3.523	3.538	3.758	2.568	2.782	3.095	4.179	5.226		71%
Slovenia	3.986	3.332	3.351	3.445	3.521	2.023	2.269	3.220	3.041	3.188		-20%
China	1.649	1.577	1.496	1.285	1.495	550	538	641	2.546	3.335		102%
Poland	4.180	3.395	3.565	3.298	2.765	2.465	2.405	2.664	2.543	2.990		-28%
Rest of world	3.913	3.712	3.299	4.334	4.214	4.051	4.295	4.366	3.831	3.451		-12%

Source: Eurostat - Comext - May 2003

Table 8. Development of EU Hops Exports

8.1. Exports : Quantity (tonnes - equivalent hop cones)

June 2003

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	%imp. 2002	var. 2002/ 1993
EXTRA-EU	20.370	23.478	22.536	21.903	21.491	23.988	23.586	22.471	20.974	21.751	100%	7%
<u>Main countries</u>												
Russia	437	375	1.594	1.349	1.852	2.357	3.557	3.026	3.169	3.733	17%	754%
U.S.A.	2.495	5.007	4.772	5.399	4.069	4.351	5.071	4.730	3.874	3.673	17%	47%
Japan	5.824	5.753	4.811	4.476	4.455	3.702	3.494	3.347	3.017	2.732	13%	-53%
Czech Republic	676	757	796	644	739	942	964	984	1.104	945	4%	40%
Rest of world	10.938	11.586	10.563	10.035	10.376	12.636	10.500	10.384	9.810	10.668	49%	-2%

8.2. Exports : Value (x 1000 Euro)

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	%imp. 2002	var. 2002/ 1993
EXTRA-EU	128.671	146.501	145.317	137.949	120.804	104.661	110.781	121.534	129.636	115.647	100%	-10%
<u>Main countries</u>												
Russia	2.157	1.602	7.280	5.563	6.253	7.567	13.200	16.546	22.240	20.049	17%	829%
U.S.A.	13.074	26.294	26.584	29.880	23.028	23.100	26.357	27.521	22.286	21.430	19%	64%
Japan	38.463	38.038	36.739	33.618	29.938	23.688	21.146	18.715	17.196	15.541	13%	-60%
Czech Republic	3.655	4.235	4.322	3.646	4.246	3.011	3.213	5.282	7.966	4.651	4%	27%
Rest of world	71.322	76.332	70.392	65.242	57.339	47.295	46.865	53.470	59.948	53.976	47%	-24%

8.3. Exports : Average value (Euro/tonne)

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002		var. 2002/ 1993
EXTRA-EU	6.317	6.240	6.448	6.298	5.621	4.363	4.697	5.408	6.181	5.317		-16%
<u>Main countries</u>												
Russia	4.936	4.272	4.567	4.124	3.376	3.210	3.711	5.468	7.018	5.371		9%
U.S.A.	5.240	5.251	5.571	5.534	5.659	5.309	5.198	5.818	5.753	5.834		11%
Japan	6.604	6.612	7.636	7.511	6.720	6.399	6.052	5.592	5.700	5.689		-14%
Czech Republic	5.407	5.594	5.430	5.661	5.746	3.196	3.333	5.368	7.216	4.922		-9%
Rest of world	6.521	6.588	6.664	6.501	5.526	3.743	4.463	5.149	6.111	5.060		-22%

8.4. Balance Import and Export

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	Average 93-02	var. 2002/ 1993
EU Balance												
(tonnes)	2.248	4.320	708	3.149	6.609	9.632	11.261	10.932	9.442	10.587	6.263	371%
(value)	52.053	67.506	62.454	66.285	65.042	55.307	68.146	72.816	71.447	65.547	58.782	26%
with U.S.A.												
(tonnes)	-3.134	-1.108	-4.242	-1.592	-2.539	-1.986	-834	-1.962	-2.163	-1.376	-1.903	-56%
(value)	-15.337	-2.642	-8.946	842	-4.148	-4.493	3.411	-4.295	-16.896	-4.025	-5.139	-74%

Source: Eurostat - May 2003

TABLE 9
Special Temporary Measures (STM) 1997 - 2003

country	year	harvested areas (in hectares)	change in harvested areas	grubbed areas (Yearly) with STM	grubbed areas (cumulated) with STM	rested areas with STM	change in planted areas (Yearly) outside STM	change in planted areas (cumulated) outside STM
Total EU15	1997	26.785						
	1998	24.371	-2.414	802	802	1.393	-219	-219
	1999	22.686	-1.685	776	1.578	771	-1.531	-1.750
	2000	22.695	+ 9	539	2.117	63	-160	-1.910
	2001	23.026	+ 331	289	2.406	734	+ 1.291	-619
	2002	22.152	-874	473	2.879	385	-750	-1.369
	2003*	21.674	-478	345	3.224	413	-105	-1.474
Belgium	1997	305						
	1998	264	-41	27	27	11	-3	-3
	1999	255	-9	7	34	2	-11	-14
	2000	246	-9	14	48	7	10	-4
	2001	251	5	11	59	7	16	12
	2002	233	-18	56	115	2	33	45
	2003*	198	-35	34	149	0	-3	42
Germany	1997	21.381						
	1998	19.683	-1.698	569	569	1.053	-76	-76
	1999	18.299	-1.384	587	1.156	588	-1.262	-1.338
	2000	18.598	299	384	1.540	0	95	-1.243
	2001	19.020	422	208	1.748	706	1.336	93
	2002	18.352	-668	356	2.104	345	-673	-580
	2003*	17.952	-400	300	2.404	400	-45	-625
Austria	1997	248						
	1998	250	2	0	0	0	2	2
	1999	225	-25	4	4	8	-13	-11
	2000	216	-9	6	10	9	-2	-13
	2001	220	4	5	15	1	1	-12
	2002	217	-3	1	16	3	0	-12
	2003*	210	-7	3	19	3	-4	-16
Portugal	1997	123						
	1998	104	-19	15	15	4	0	0
	1999	64	-40	17	32	23	-4	-4
	2000	42	-22	4	36	18	-23	-27
	2001	37	-5	4	40	1	-18	-45
	2002	37	0	0	40	0	-1	-46
	2003*	37	0	-40		0	-40	-86
United Kingdom	1997	3.064						
	1998	2.450	-614	191	191	325	-98	-98
	1999	2.214	-236	161	352	150	-250	-348
	2000	1.959	-255	131	483	29	-245	-593
	2001	1.864	-95	61	544	19	-44	-637
	2002	1.825	-39	60	604	35	37	-600
	2003*	1.790	-35	46	650	10	-14	-614
Spain**	1997	883						
	1998	814	-69	0	0	0	-69	-69
	1999	808	-6	0	0	0	-6	-75
	2000	815	7	0	0	0	7	-68
	2001	816	1	0	0	0	1	-67
	2002	675	-141	0	0	0	-141	-208
	2003*	670	-5	0	0	0	-5	-213
France**	1997	774						
	1998	799	25	0	0	0	25	25
	1999	814	15	0	0	0	15	40
	2000	817	3	0	0	0	3	43
	2001	816	-1	0	0	0	-1	42
	2002*	811	-5	0	0	0	-5	37
	2003*	817	6	0	0	0	6	43
Ireland**	1997	7						
	1998	7	0	0	0	0	0	0
	1999	7	0	0	0	0	0	0
	2000	2	-5	0	0	0	-5	-5
	2001	2	0	0	0	0	0	-5
	2002	2	0	0	0	0	0	-5
	2003*	0	-2	2	2	0	0	-5

* estimations for 2003 ** Spain, France, Ireland do not apply special temporary measures

Source: Elaborated by DGAGRI based on Member States communications

Table 10
EU Hops Consumption 1993-2002

10. Production/Imports/Exports (tonnes - equivalent hop cones):

June 2003

		1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	Ø 1993-1995	Ø 2000-2002	% Var. 1993-1995/2000-2002
EU 15	Production	51.695	37.038	42.004	47.303	41.873	37.795	34.620	35.907	37.562	38.380	43.579	37.283	-14%
	Import	18.122	19.158	21.828	18.754	14.882	14.356	12.325	11.539	11.532	11.164	19.703	11.412	-42%
	Export	20.370	23.478	22.536	21.903	21.491	23.988	23.586	22.471	20.974	21.751	22.128	21.732	-2%
	Total = "Usage"	49.447	32.718	41.296	44.154	35.264	28.163	23.359	24.975	28.120	27.793	41.154	26.963	-34%

Source: Elaborated by DGAGRI based on Member States communications and EUROSTAT